

voál - z franc. voile; ľahká vzdušná priesvitná tkanina v *plátennej väzbe*, z hladkej, ostro krútené priadze; priadze sú z bavlny, vlny, prírodného hodvábu alebo syntetických vlákien, často opaľované, bez odstávajúcich vlákien; pravý voál je tkaný z násobnej priadze v *osnove* aj v *útku*, polovoál má len v osnove súkanú a v útku jednoduchú priadzu; svetlo prenikajúce priesvitné tkaniny patria mušelínu, rúšku a čipke; tie možno rozdeliť do dvoch skupín, podľa spôsobu výroby; prvé sú prírodné vlákna ako je bavlna a hodváb; druhá skupina je pripravená z umelých vlákien; extrahuje sa zo surového materiálu, ako je buničina alebo ropa; je robustný a odolný a napriek tomu jemný, dobre sa farbí a spadá do mäkkých záhybov, ktoré ho robia atraktívny; v závislosti od použitého materiálu alebo technológii tkania sa rozlišuje napríklad: barré (voál vzorovaný saténovými pružky alebo štvorcami), brožovaný voál (bavlnený alebo vlnený), brodé (voál zdobený výšivkami), ecossais (pravý voál alebo polovoál vzorovaný farebnými priadzami), etamín (voál v perlinkovej väzbe), linon (najjemnejší voál), ombré (tieňový voál), quadrille (voál so štvorcovým vzorkovaním z farebných priadzí), marquise (jednofarebný hodvábný voál v jednoduchej perlinkovej väzbe), ondulé (voál s vlnovito posunutým osnovnými niťami, tkaný so špeciálne upraveným lúčom); pozri *textília*

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Vo%C3%A1l>

Voál ondulé

voda - voda je jeden zo západných štyroch klasických elementov (ďalšími sú zem, vzduch a oheň); voda symbolizuje pasivitu, prispôbivosť, čistotu, plodnosť, uzdravenie a očistenie; je spojená s emocionálnym, intuitívnym alebo ženským aspektom, rovnako ako oheň je spojený s aspektom mužským; rok bol tradične rozdelený na dve časti: jar - leto (slnko, teplo, sucho, spojené s mužom) a jeseň – zima (luna, vlhkosť, chlad, spojené so samicou); voda je spájaná s lunou aj vedecky, lebo gravitácia Mesiaca ovplyvňuje príliv; pozri *oblak, chodenie s tromi kráľmi, perla, rajské rieky (Lurker); päť čistých vecí (Biedermann); olej, „prvotná voda“, koral, ryba (Becker); vrba, zrkadlo, korytnačka, pínia, psi, zem (Baleka), urna, štyri živly (Hall); prvopočiatok (Zamarovský); pravodstvo; Sobek/Sebek/Suchos; Božie narodenie (Beliana)*

Zamarovský v súvislosti s heslom *fénix*: starí Egypťania si predstavovali, že sa *bennu* narodil z vody, ktorú považovali za prvopočiatkový život

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=11

J. Beuckelaer: Štyri elementy – Voda (16.st.)

T. van Thulden: Alegória vody a zeme (17.st.)

C. Cock: Aqua (16.-17.st.)

L. Desplaces: Personifikácia vody (rytina, 1718)

I. Pavle: Aqua (akryl, olej na plátne, 2011)

U. Gwendal: Prietok (diferencovaná vektorová grafika)

voda pitná - Biedermann v súvislosti s heslom *koral*: v *staroveku* verili, že nepitná voda sa ponorením koralu mení na pitnú a že koralý sú schopné chrániť vodu pred *otravou*

„voda prvotná“ - *prvotná voda*

voda svätená - *svätená voda*

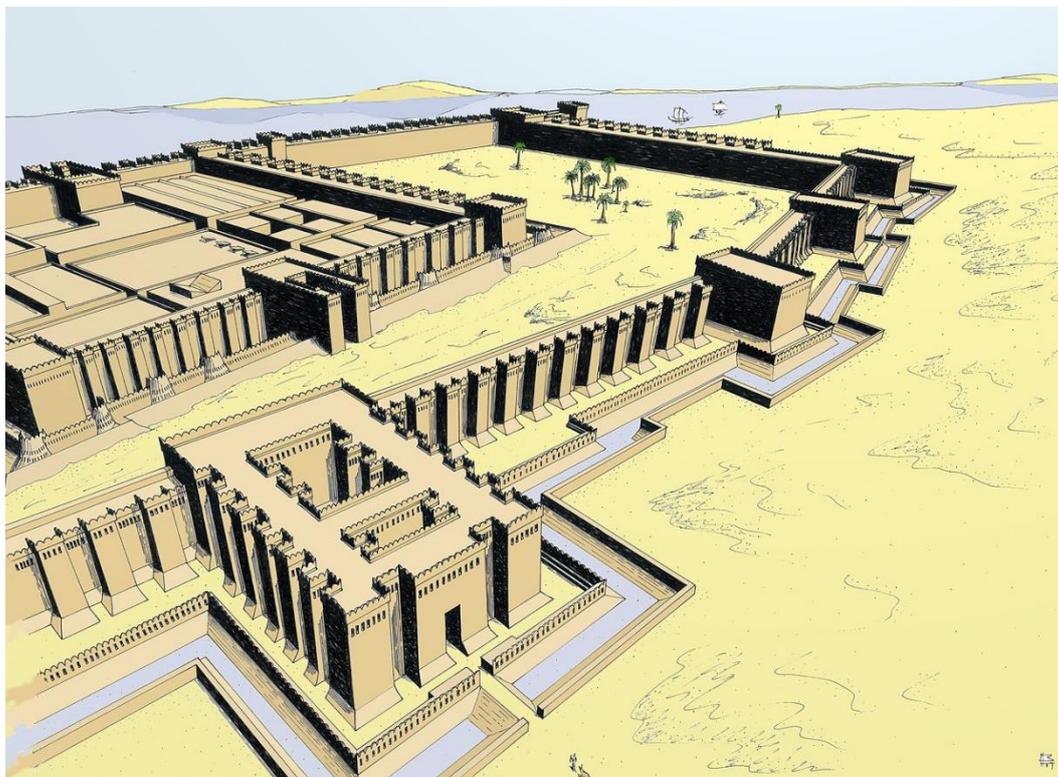
voda živá - *živá voda*

„**Vodná hudba**“ - Händelova suita 1.-3., ktorú zložil k ohňostrojom na anglickom kráľovskom dvore; anglický kráľ miloval nočné výlety na člne po *Temži* v spoločnosti priateľov a hudobníkov; jedna taká udalosť sa konala 17. júla 1717 a kráľ si užil hudbu natoľko, že požiadal, aby sa opakovala trikrát za sebou; party trvala až do tretej hodiny ranej; tak sa zrodila Händelova suita 1.-3., pomenovaná „Vodná hudba“

J. Zoffany: Vnímavá rodina (vodná hudba, 1780)

vodná priekopa – v histórii išlo o priekopu naplnenú vodou, ktorá poskytovala predbežnú obranu zámku, opevnenia, budovy alebo mesta (pozri *blatný hrad*, *kaštieľ*); v niektorých miestach sa priekopa vyvinula do rozsiahlejších vodných obrán, vrátane prírodných alebo umelých jazier, priehrad a plavebných komôr; v starších opevneniach, ako je napríklad *hradisko* je zvyčajne označovaná jednoducho ako priekopa, aj keď funkcia je podobná; v neskorších obdobiach priekopy alebo obranné vodné plochy mohli mať do značnej miery okrasnú funkciu alebo slúžiť ako kanalizácia

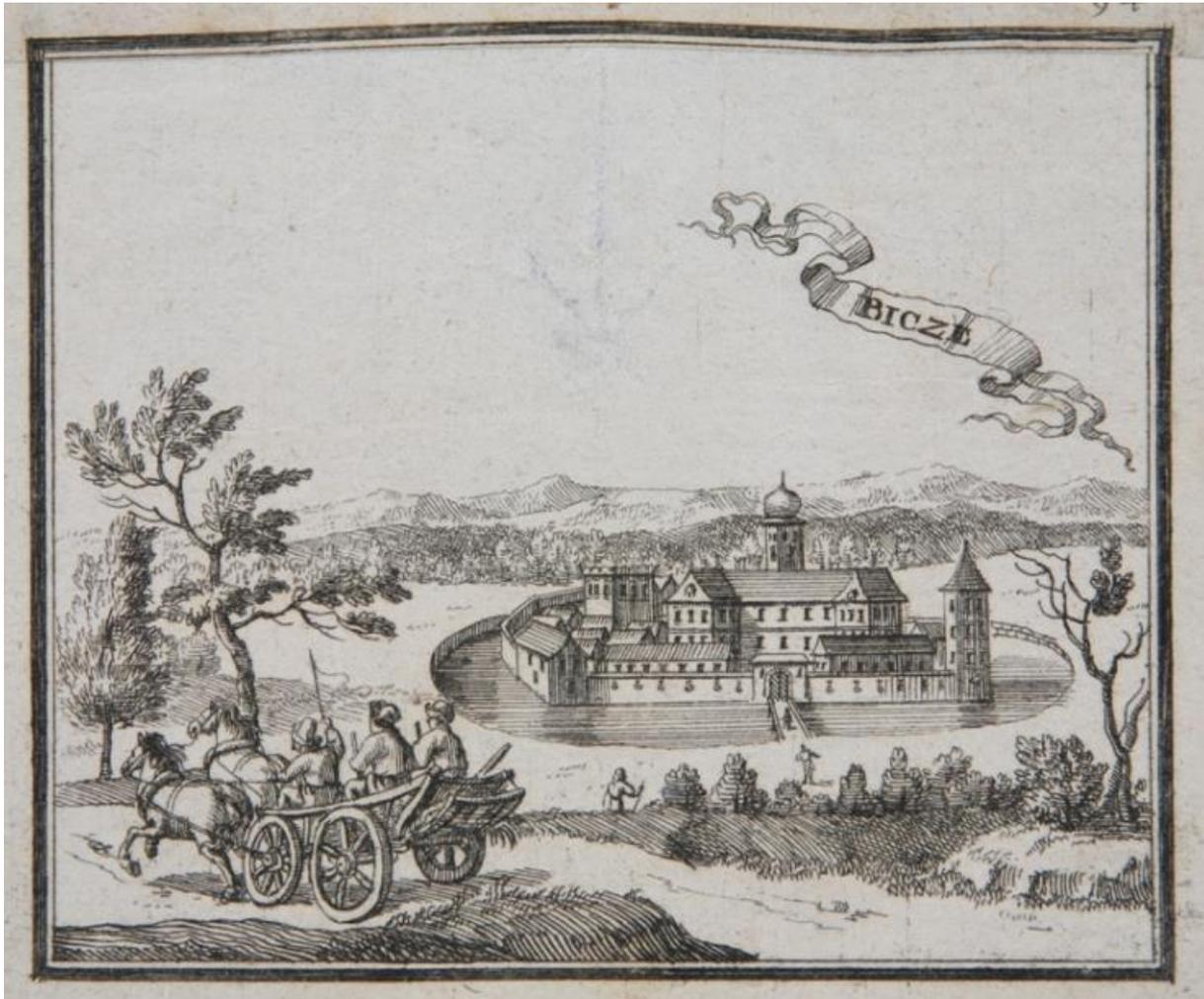
Pohľad na vodnú priekopu okolo pevnosti Buhen vo starovekom Egypte (2686-2181pr.Kr.)

Pohľad na systém vodných priekop Zakázaného mesta v Pekingu (1406-1420)

Mapa Milánu. Systém vodných priekop pozdĺž mestských hradieb (Franz Hogenberg a Georg Braun: Civitates Orbis Terrarum, 1593)

J. van der Nypoort: Bytča (medirytina, 1686)

Vodnár (astrológia) - lat. Aquarius, čo je preklad starogréckeho Udokoos – „Odlievač vody“; v astrológii je Vodnár považovaný za pozitívne (extrovertné) znamenie; je tiež považovaný za veternej znamenie a je jedným zo štyroch pevných znamení; Vodnár je tradične ovládaný planétou *Saturn*, ale od doby objavenia *Uránu* je ako vládca tohto znamenia považovaná táto planéta

[https://en.wikipedia.org/wiki/Aquarius_\(astrology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Aquarius_(astrology))

Vodnár (mesačné znamenie) - lat. Aquarius, čo je preklad starogréckeho : Ὑδροχόος / Hydrokhoös – „Odlievač vody“; mesačné znamenie pre január až február; pozri *zverokruhové znamenia*, *astrologické symboly*; *atribúty*, *symboly*, *alegórie a prirovnania*; *betlehemska hviezda* (Keller)

Mnich Pantaleone: Febrúar. Žena pečie prasiatko na ražni (mesačný obraz a zverokruhové znamenie Vodnár, dlážková mozaika Katedrály Santa Maria Annunziata v Otranto, Taliansko, 1163 - 1165)

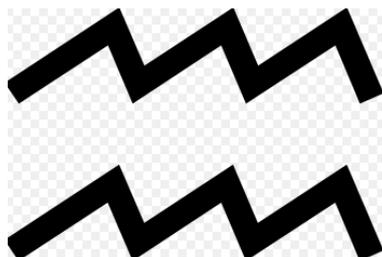
Január a Aquarius (mesačný obraz, stredoveký kalendár)

Január a Aquarius (Hodinky Jeana de Luc, 1524)

Vodnár (znamenie) - lat. Aquarius, čo je preklad starogréckeho : Ὑδροχόος / Hydrokhoös – „Odlievač vody“; v antike *znamenie* pre január; neskoršie pre 21.1.-19.2.; v *astrológii* je Vodnár jedenástym znamením *zvieratníka*; je to pomyselný obdĺžnik na oblohe 30° dlhý a 15° široký; slnko ním prechádza v čase od 21.januára do 19.februára; pomenovanie dostalo znamenie podľa súhvezdia Vodnár

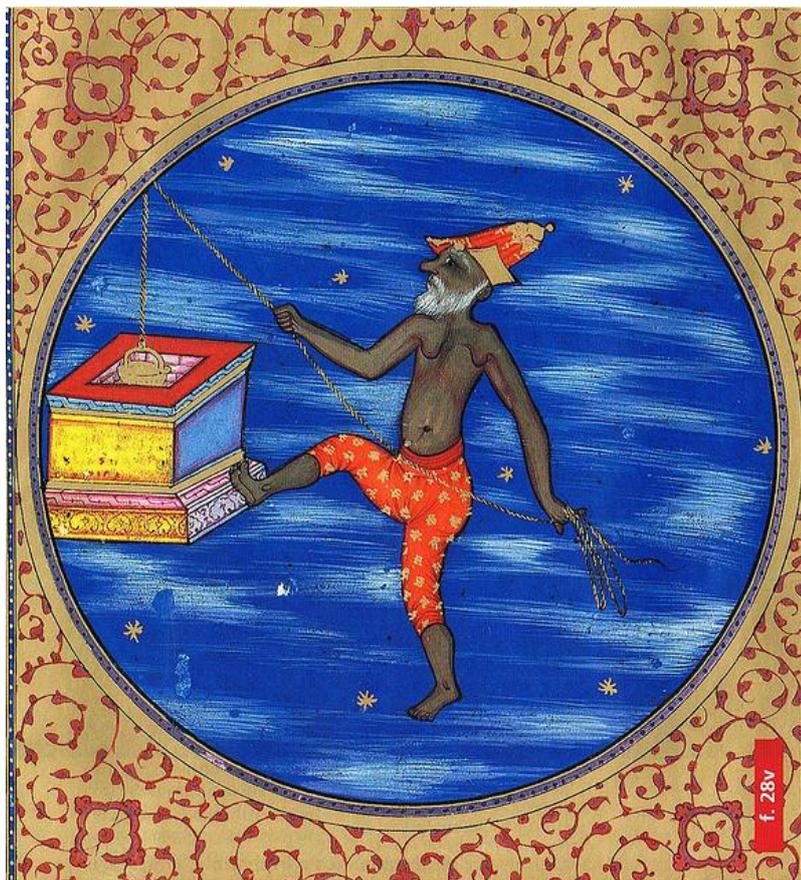
[https://sk.wikipedia.org/wiki/Vodn%C3%A1r_\(znamenie\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Vodn%C3%A1r_(znamenie))

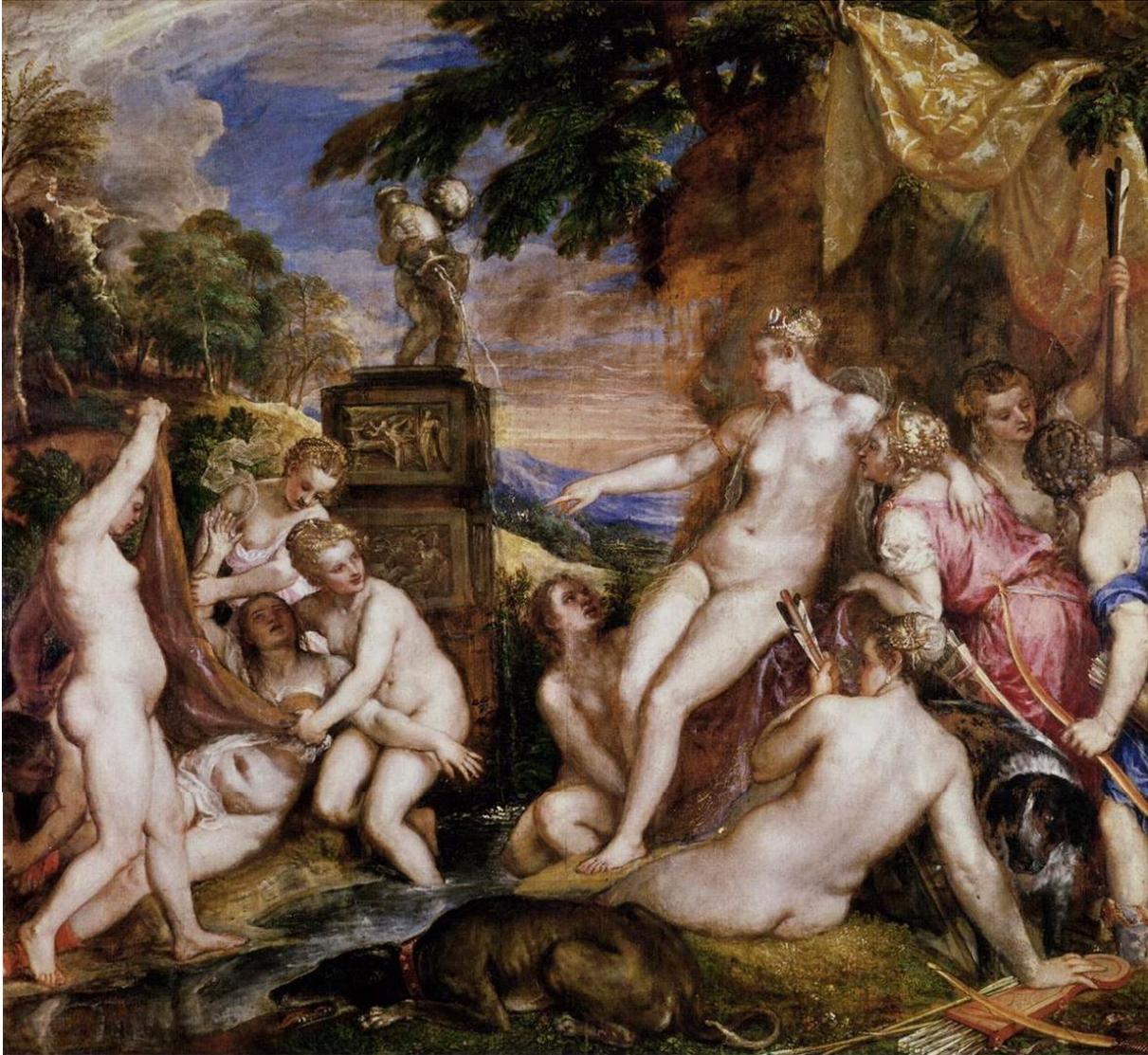
Znamenie Vodnár

Neznámy autor: Vodnár (kópia rukopisu, 15.st.)

Aquarius (islamská miniatúra, Kniha šťastia, 1582)

Tizian: Diana a Kallisto (1556-1559)

Vodnár (súhvezdie) - lat. Aquarius, čo je preklad starogréckeho Udokoos – „Odlievač vody“; Vodnár je jedno z najstarších pozorovaných *súhvezdí* vo *zvieratníku*; ide o je letné súhvezdie na severnej pologuli, nachádzajúce sa v blízkosti Rýb a Cetus; vo zvieratníkovom pásme Vodnár leží medzi *Kozorohom* a Rybami; vládne obrovskej ploche oblohy, známej ako more, okeán, životodarné „horné vody“, kde sú umiestnené aj súhvezdia *Ryby*, Delfín a iné morské tvory; súhvezdie Vodnár poznali už Babylončania; pripomínalo im pretekajúcu *urnu* a jeho posun po oblohe spájali so silnými dažďami, ktoré pripadali na 11.mesiac *kalendára*; Vodnár bol spájaný s ničivými záplavami, ktoré Babylončania pravidelne zakúšali, a preto Vodnára negatívne hodnotili; na starých babylonských kameňoch bolo personifikované súhvezdie Vodnár zobrazované ako kľachiaci muž, ktorý vylieva vodu z vedra podpieraného ramenom; v iných kultúrach je Vodnár zobrazovaný s dvomi nádobami vody alebo vínnym pohárom, pričom tekutý obsah vylieva von až do súhvezdia Austrinus (Južné Ryby); Egypťania videli v súhvezdí Vodnár boha Nílu *Hapiho*; niesol podnos s jedlom alebo vylieval vody (Nílu) z urny alebo dvoch veľkých džbánov; Vodnár ovláda riekou Níl palicou zvanou Nílo-meter, ktorá symbolizuje Boží súd a spúšťa živú vodu; Gréci spájali súhvezdie Vodnár s postavou trojského princa *Ganyméda*; podľa legendy ho uniesol Zeus v podobe orla, aby sa stal čašníkom *olympských bohov* a Diovým milencom; Ganymédes občas sa lietal na Diovom obľúbenom orlovi so zlatým pohárom v ruke a keď si počas cesty oblohou všimol, ako ľudia na zemi prosia o vodu, požiadal Dia, aby mu bolo umožnené pomáhať ľuďom a posielat' na zem *dážď*; nakoniec bol Ganymédes oslavovaný ako Vodnár, boh dažďa, a umiestnený na oblohu ako rovnomenné súhvezdie; Hebreji pomenovali Vodnára Deli alebo „Vodné vedrá“; na starých

babylonských kameňoch bol Vodnár zobrazovaný ako kľačiaci muž, ktorý vylieva vodu z vedra na ramene

<http://biomystic.org/bibleastrology.htm>

https://www.google.sk/search?bih=995&biw=1848&q=aquarius+constellation&tbm=isch&tbs=simg:CAOSkwEJKxtLmG8cmkahwELEKjU2AQaAAwLELCMpwgaYgpgCAMSKN8J4gnhCcOH-xPdCfwT4wnWAowU8SLIP6Ir8CKRK5A57yKWOeY_1izgaMIdEz-stqf4rDZVO5pFSaj07hPO8C3UF2bO_1megUETefiKJmPPIW7mER6gARDDnLiiAEDAsQiq7-CBoKCggIARIELZbvoOw&sa=X&ved=0ahUKEwith5PX94fPAhWM6ROKHYBjAYYQwg4IGSgA#tbn=isch&tbs=ring%3ACfn8zraADxU-Iijm3fXPbYpG1z25xySu_1cS2PzwbV5SbeNHlcGkIOjhgQomz5tegRalkaLViHf_1JNKdp7Fet9kaioScaObd9c9tikbEYKt4nzEjfkHjXPbnHJK79xIRaOTvZBOrnHsqEgnY_1PBtxXlJtxEYAQwABqf5RyoSCY0eVwaOhCOGEX-yumPEymOjKhJpCibPm16BFoRfcQxq8t5ACAqEgkiRotWid_18kxFvnG2HDz_1crioSCUp2nsV632RqEbewsMet2hZ&q=aquarius%20constellation&imgrc=ITISH0pIyJkE_M%3A

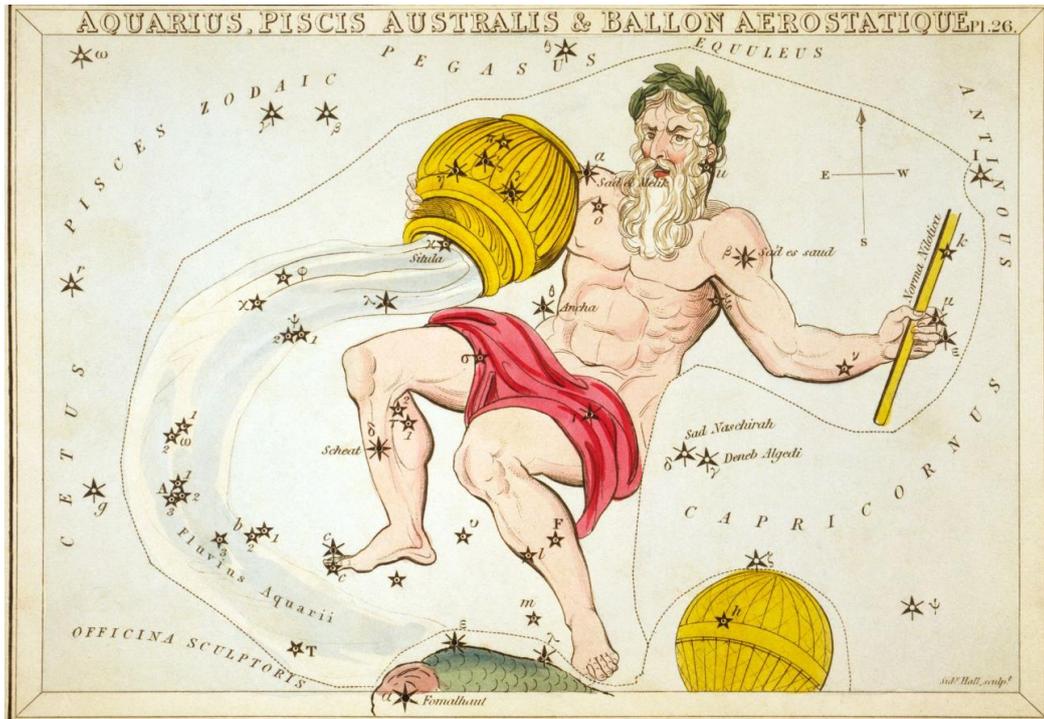
[https://en.wikipedia.org/wiki/Aquarius_\(constellation\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Aquarius_(constellation))

<http://www.constellationsofwords.com/Constellations/Aquarius.html> (výklad)

<http://www.psyche.com/psyche/lex/sy/deli.html> (deli)

Božstvá štyroch ročných období (sumerská hlinená tabuľka, 3.tis.pr.Kr.)

Sidney Hall (rytec): Súhvezdie Vodnár v konštelácii Globus Aerostaticus (Urania's Mirror, 1824)

A. Jamieson (rytec): Aquarius a Capricorn (Celestial atlas, 1822)

vodnateľnosť - pozri *Uzdravenie muža z vodnateľnosti; choroba*

vodné hodiny - hodiny vodné

vodné sklo - typ brusiva, vodný roztok kremičitanu sodného; pozri *brúsenie*

tzv. **vodné zrkadlo** - umelá vodná plocha v barokovom *francúzskom parku* oživujúca kompozíciu krajiny

vodník - rus. водяной/ voďanoj; bielorusky вадзянік/vadzianik; ukrajinsky водяник/vodianyk; poľsky wodnik; bulharsky водник/vodnik; chorvátsky vodanoj; slovensky povodni Moz alebo Serbian vodenjak, cyrilikou водењак/vodenjak; čuvašsky Вутăш/Vutaš, Vutaš, Vudaš

-v *slovanskej mytológii* a rozprávkach vládca riek, jazier a vôd, žijúci najčastejšie v hlbokých vodách, opustených tóňach; v rozprávkach v podobe človečika so zelenými vlasmi a so stále mokrými šosmi kabáta; najčastejšie zobrazovaný ako rozprávková postava, najmä v polohe *karikatúry (J. Lada)*; v mnohých jazykoch slovo vodník je tiež používané na označenie mesačného znamenia *Vodnár*

-vodník je zvyčajne zobrazovaný ako nevzhľadný zelený mužik so širokými ústami, zelenými vlasmi a vypučenými ústami, ktorému zo šosov kvapká voda; vie sa premieňať v rôzne zvieratá, najčastejšie na kone či vodné živočích, ako je žaba, ryba, rak, ale aj na psa, kohúta alebo na bežné predmety, ako je bochník chleba, lucerna alebo vodný vír; vie tiež ovládať vodné živočích; na svoje čary potrebuje aspoň kvapku vody; najväčšiu silu má vo svojom vodnom živle, ak začne vysychať, slabne; zvyčajne ide o zlú bytosť, ktorá škodí ľuďom, topí neskúsených plavcov za účelom získania ich duší; na dievčatá pripravuje pasce pomocou pentličiek a zrkadielok, ktoré vešia do trstia barín a na nebezpečné miesta nad vodou; niekedy tiež kladie na plytčinu blýskavú zlatú ryбку, aby tak obeť vlákal do vody; najčastejšie vraj topí ľudí o polnoci a na pravé poludnie; chytro využíva svoje premeny (pozri *metamorfoza*), napr. ako kôň sa pasie na brehu rybníka a keď naň niekto nasadne, skočí do vody a jazdca *utopí*; duše utopencov si zhromažďuje vo svojom príbytku pod vodou v hrnčekoch, a pokiaľ niekto taký hrnček otvorí, duša unikne ako vzduchová bublina a oslobodí sa; niekedy rybárom trhá siete, rozhadzuje im po poliach sena a inak škodí ľuďom; často sa podľa povesti vyskytuje v mlynoch, kde zastavuje mlynské koleso; niekedy sa však s ľuďmi natoľko zblíži, že skôr ako vyložene zlý, je skôr zlomyselný, a keď má dobrú náladu, pomáha mlynárovi s prácou, za čo si môže v mlyne opekať ryby alebo dostáva mlieko, ktoré rád pije; sedáva vo vetvách *vrb* pri rybníkoch a riekach, pofajčieva si, rozmýšľa alebo hrá na husle; niekedy sa objavuje i v krčme; vždy keď je pod ním mláka, lebo má mokré šaty, ale keď púšťa vody, vždy je suchý; vodníka možné spútať iba povrazom z lyka; môže ho zneškodniť odvážny človek, keď mu odstrihne jeho mokrý šos, ktorý omotá *ružencom* a zakope na *cintoríne*, pri kostole alebo na rázcestí (pozri *povera*); vodník pritom človeka prenasleduje, lebo ak nezíska svoj šos do svitania, zahynie; z rastlín je ochranou proti vodníkovi *papradie* alebo *palina* (pozri *apotropajný*); hoci sa vodník vyskytuje v sladkovodných vodách, je jeho predobrazom zrejme grécky boh morí *Poseidon*; súdja sa to podľa toho, že sa vodník rád premieňa v kone a práve Poseidón bol v starom Grécku patrónom koní a kónských dostihov, snáď práve preto, že morské vlny vzdialene pripomínajú cválajúce kone (pozri *hippokamos*); najviac sa asi vodník podobá veľkej *žabe*; má zelenú kožu, blany medzi prstami, široké ústa a vypučené oči, žeravé ako uhličky; tiež jeho hlas býva kvákavý; je možné, že nočný škrekot žiab bol jedným z predobrazov povestí o vodníkovi hrajúcim na *husle* na vrbe rybníka; je pravdepodobné, že popri žabe bol asi najvernejším vzorom vodníka sumec; sumec je najväčšou našou rybou, ktorá môže dorásť do dĺžky cez dva metre a jej hlava spoly vynorená z vody vyzerá obludne a desivo a pritom pri tom pripomína ľudskú hlavu; vodné riasy boli predobrazom vodníkových zelených vlasov; keď sa plavcovi zamotala noha do rias, mohol mať nepríjemný pocit, že ho vodník sťahuje pod hladinu

-vodníci ukladajú duše utopencov do porcelánových nádob s vekom a tie považujú za najcennejšie dedičstvo svojej práce; ich počet je úmerný ich bohatstvu a od počtu sa odvíja vodníkovo postavenie medzi ostatnými vodníkmi; vodníci s výnimkou rýb alebo duchov v podobe rýb nemajú služobníctvo; svoj čas trávia hrou v karty, fajčením fajky alebo sedávaním na vrbe; ak potrebujú rybári pomoc od vodníka, umiestnia štipku tabaku do vody a povedia: Tu je tvoj tabak, Pán vodník, teraz mi daj rybu; v českých, slovenských a slovinských rozprávkach sú vodníci viazaní na vodné prostredie rybníkov a riek; chýba akákoľvek zmienka o ich spojení s morskou vodou a má sa za to, že by toto prostredie pre nich bolo nebezpečné alebo dokonca smrteľné

-vodník má podobu nahého ochabnutého starého muža, s vyvalenými očami a s rybím chvostom; je zalepený od blata, má široké ústa a dlhé zelené fúzy; môže sa meniť na veľkú rybu a koňa; okrem mužskej podoby (s labkami namiesto rúk a rohami na hlave); je vybavený osobitnou

právomocou nad pramenitou vodou, pretože pramene vznikli od *Perunovho* blesku; málokedy vyjde z vody, jeho obľúbeným miestom je riečny vír a vodné mlyny, kde rád spí pod mlynským kolesom, ktoré omýva prúd vody z hlbkej tône; rád jazdí na sumcovi, ktorý bol preto populárne volaný „diablov kôň“

http://en.wikipedia.org/wiki/Water_sprite#Water_sprite

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Vodn%C3%ADk>

<http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%BE%D0%B4%D1%8F%D0%BD%D0%BE%D0%B9>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Vodyanoy>

http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B8%D0%BA%D0%B8%D1%82%D0%B0_%D0%92%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BB

http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%BE%D1%80%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B9_%D1%86%D0%B0%D1%80%D1%8C

<http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D1%83%D0%BA%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D1%86>

[http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D0%BF%D0%BF%D0%B0_\(%D0%BC%D0%B8%D1%84%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%8F\)](http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D0%BF%D0%BF%D0%B0_(%D0%BC%D0%B8%D1%84%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%8F))

<http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D0%B5%D1%88%D0%B8%D0%B9>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Merman>

http://en.wikipedia.org/wiki/Su_iyesi

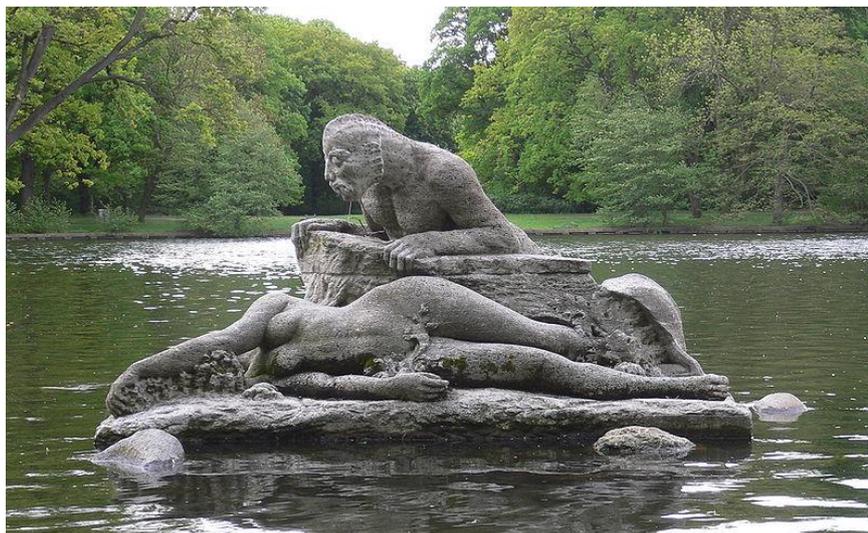
[http://en.wikipedia.org/wiki/Kappa_\(folklore\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Kappa_(folklore))

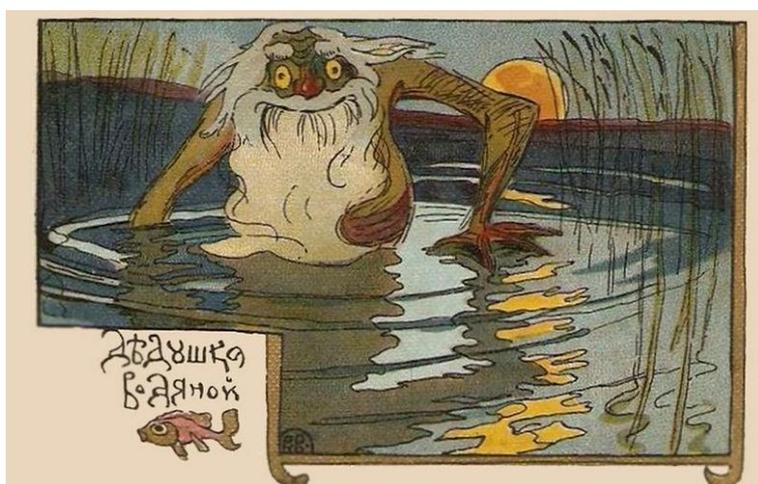
E. Josephson: Vodník (1882)

I. J. Bilibin: Vodník (ilustrácia, 1934)

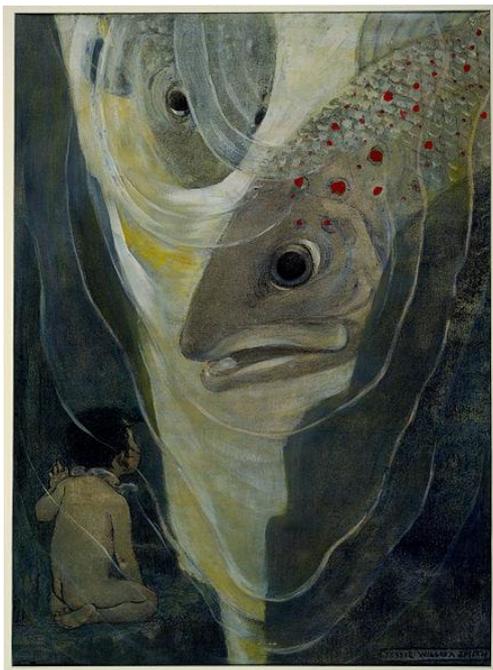
Otto Petri: Vodník (Treptower Park, Berlín, 1907)

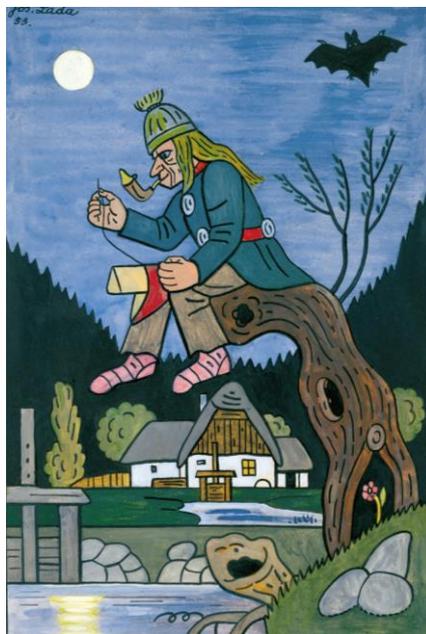
Vladimír Vladimirov: Deduško vodník (ilustrácia rozprávky, pred r. 1917)

V. Malyšev: Vodník (ilustrácia, 1910)

J. W. Smith: Vodníkovo dieťa (ilustrácia, 1916)

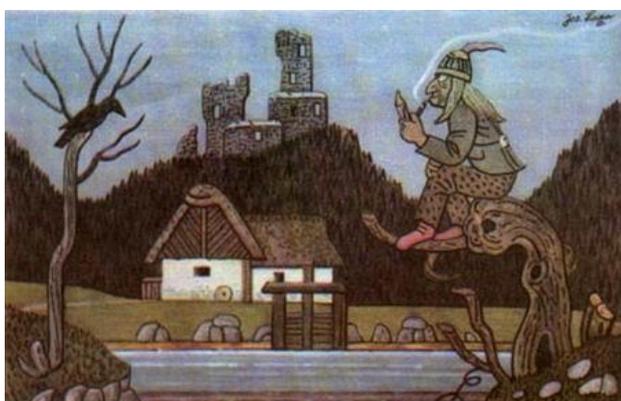
J. Lada

J. Lada

J. Lada

J. Lada

J. Lada

J. Lada

J. Lada

J. Lada

J. Lada

vodný had - pozri *Enudr*

vodný hrad - *blatný hrad*

vodný kôň – *kôň vodný*

vodný mlyn - pozri *mlyn*, *veterný mlyn*, *lodný mlyn/riečny mlyn*

W. van Nieulandt II: Mlyn a cesta so štyrmi postavami (rytina, 16.-17.st.)

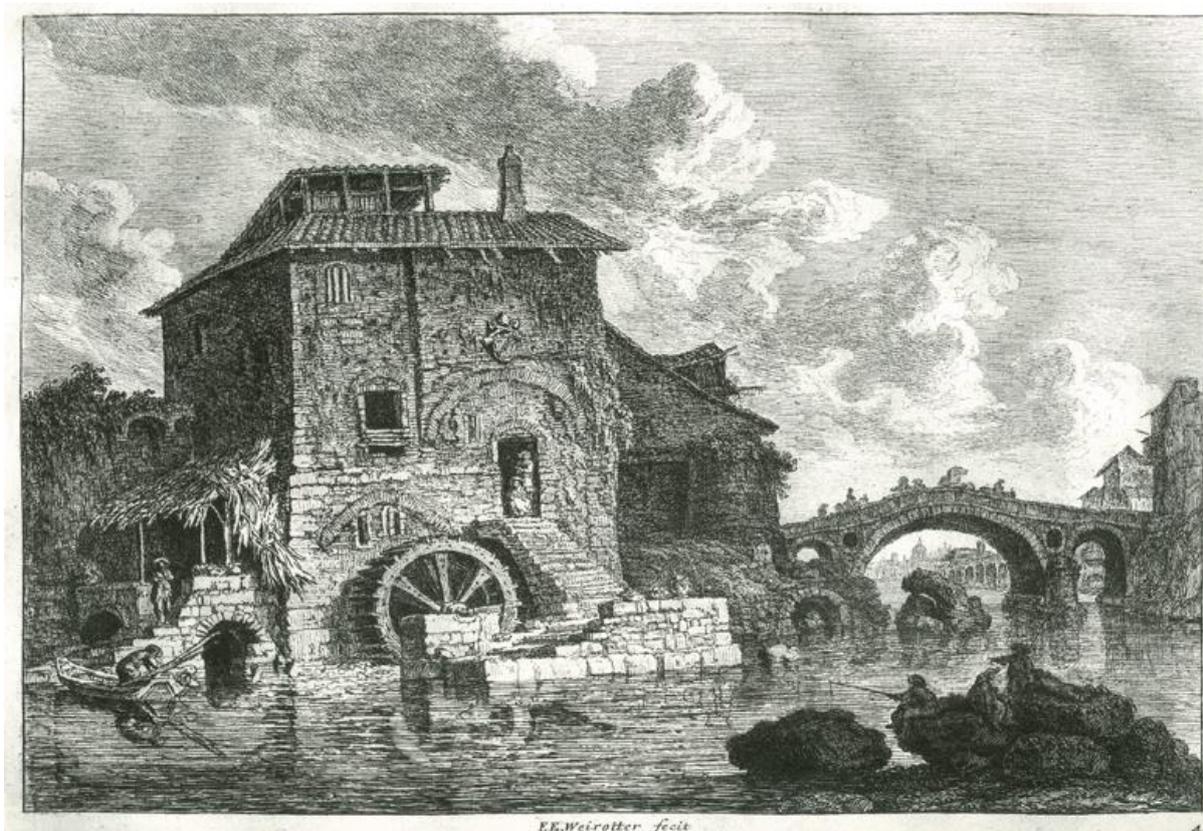
J. I. van Ruisdael: Dve mlynské korytá s mužmi a otvorený splav (1650)

J. I. van Ruisdael: Dva vodné mlyny a otvorené stavidlo u Singravenu (1650-1652)

J. I. van Ruisdael: Vodný mlyn (1660)

F. E. Weirother: Čiastočný pohľad na Rím (lept, 18.st.)

vodopád - pozri *kaskáda*

Ch. W. E. Dietrich: Vodopády Tivoli (s chrámom Sibyly)

vodostrek - mimoriadne zriedkavý variant slova *fontána*

vodotrysk - český výraz pre *vodostrek, fontánu*

vodoznak/vodotlač - Baleka: nesprávny názov pre *priesvitku/filigrán*; pozri *ceninový papier*

Vodrážka Jaroslav - (†1984); český pedagóg, spisovateľ, ilustrátor, maliar, grafik, ktorý pôsobil aj na Slovensku v Martine

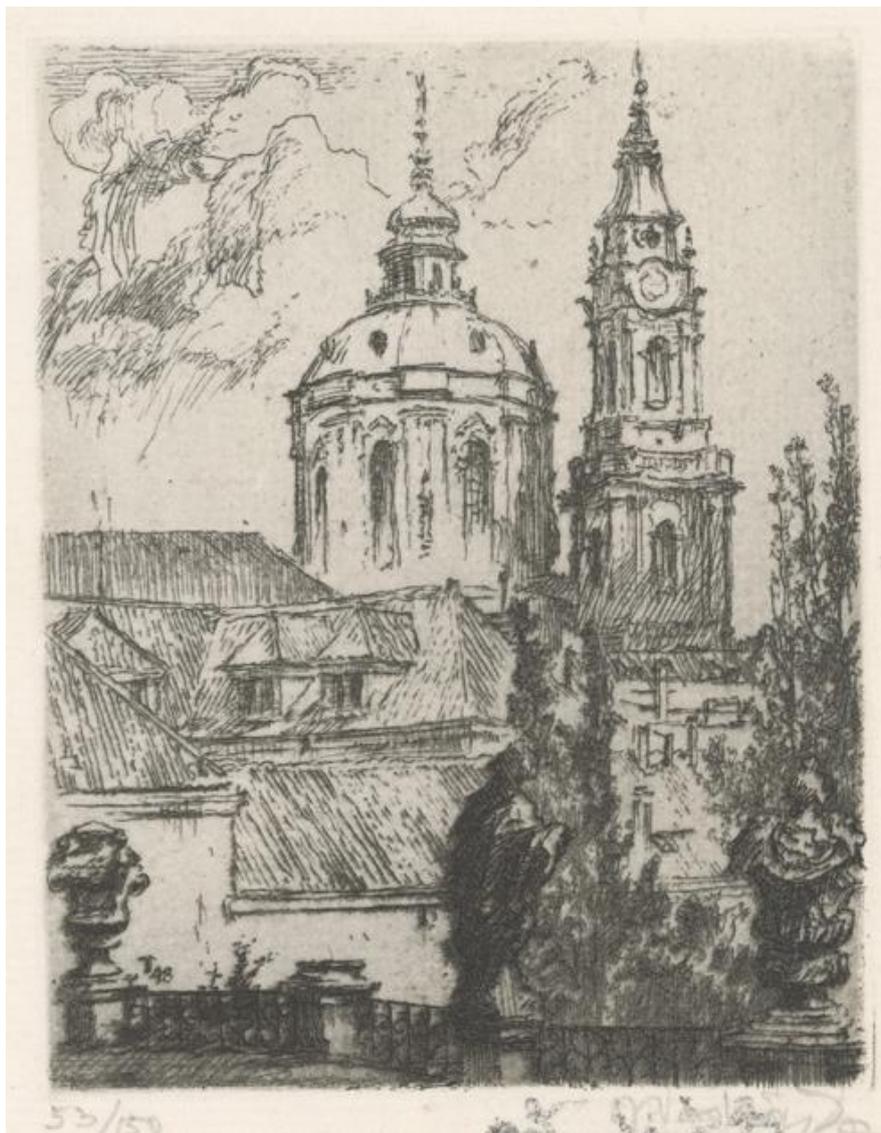
<http://www.webumenia.sk/katalog?author=Vodr%C3%A1%C5%BEka%2C+Jaroslav&page=4>

http://www.webumenia.sk/dielo/SVK:SNG.G_8668

http://www.webumenia.sk/dielo/SVK:SNG.O_2047

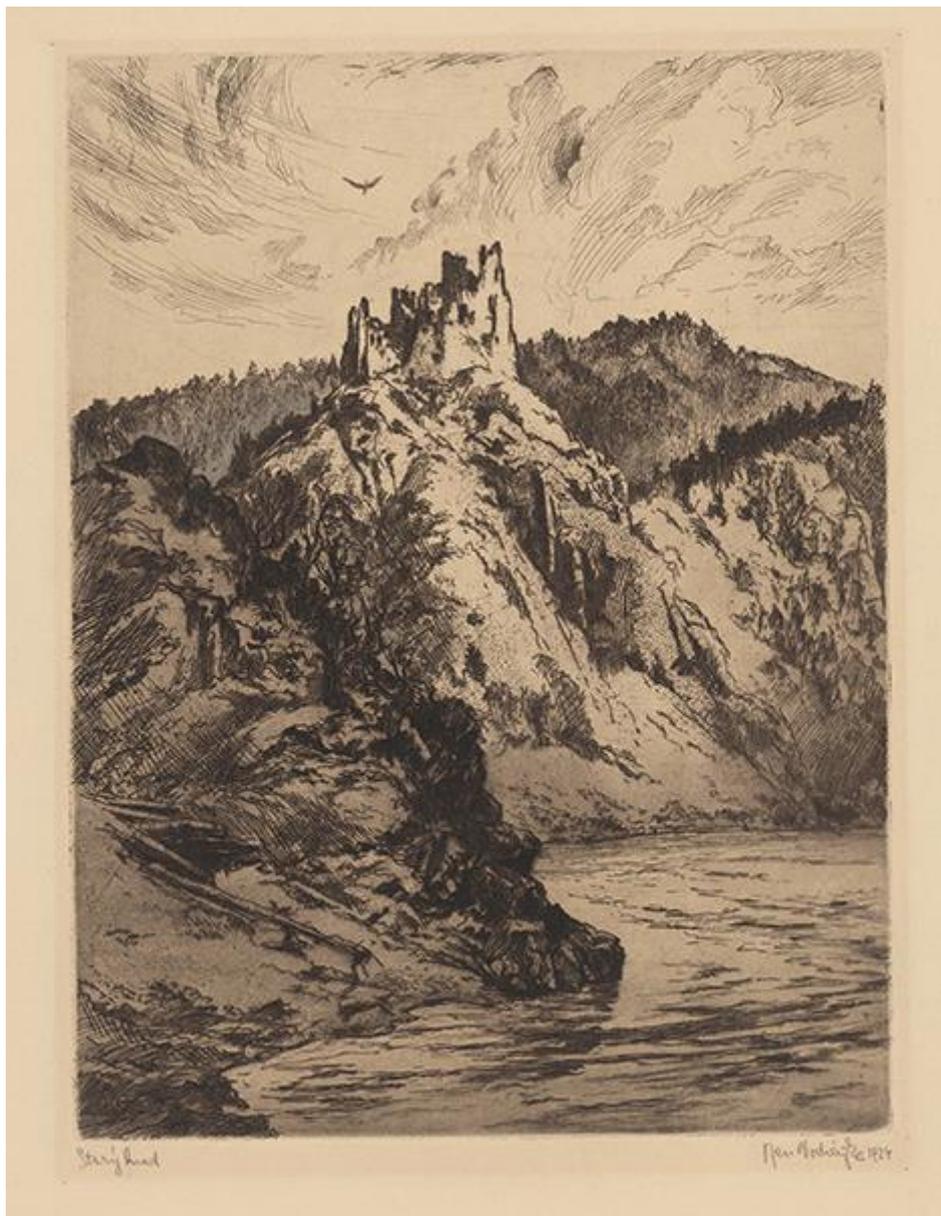
J. Vodrážka: Bitka v cigánskom tábore (lept, 1920-1925)

J. Vodrážka: Zo starej Prahy. Kopula svätého Mikuláša (lept, veduta, okolo 1960)

J. Vodrážka: Starhrad (lept, 1964)

J. Vodrážka: Starý hrad (lept, 1930-1938)

J. Vodrážka: Strečno (lept, 1964)

J. Vodrážka: Strečno v Polome (lept, 1964)

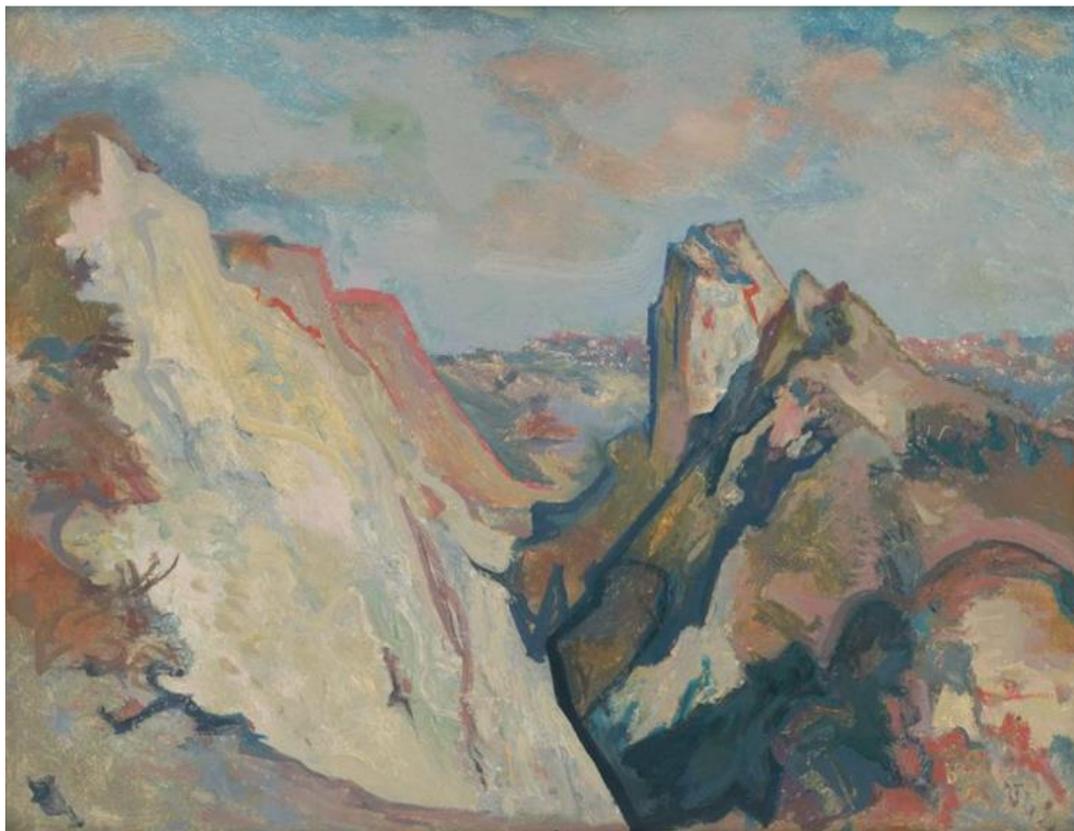
J. Vodrážka: Strečno III. (lept, 1964)

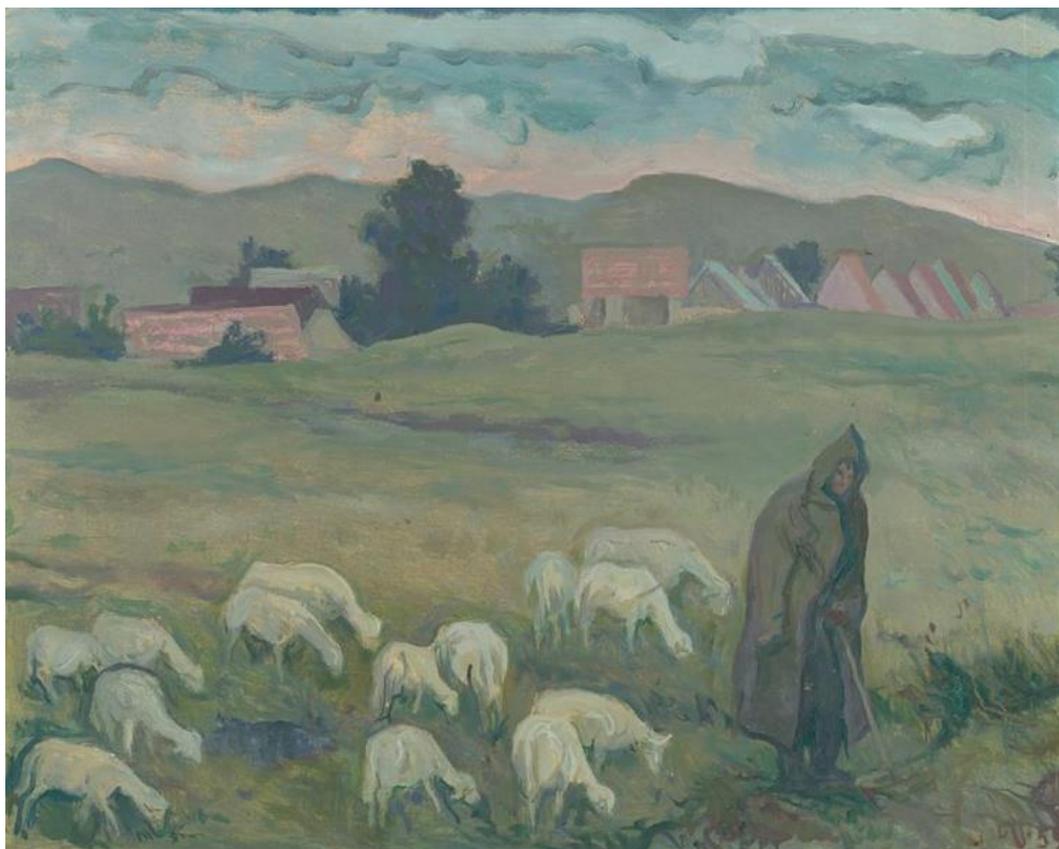
J. Vodrážka: Strečno IV. (lept, 1964)

J. Vodrážka: Pastier (1938)

J. Vodrážka: Bralá z Hluboče (1977)

J. Vodrážka: Pasenie oviec (1959)

J. Vodrážka: Krvavár (1931)

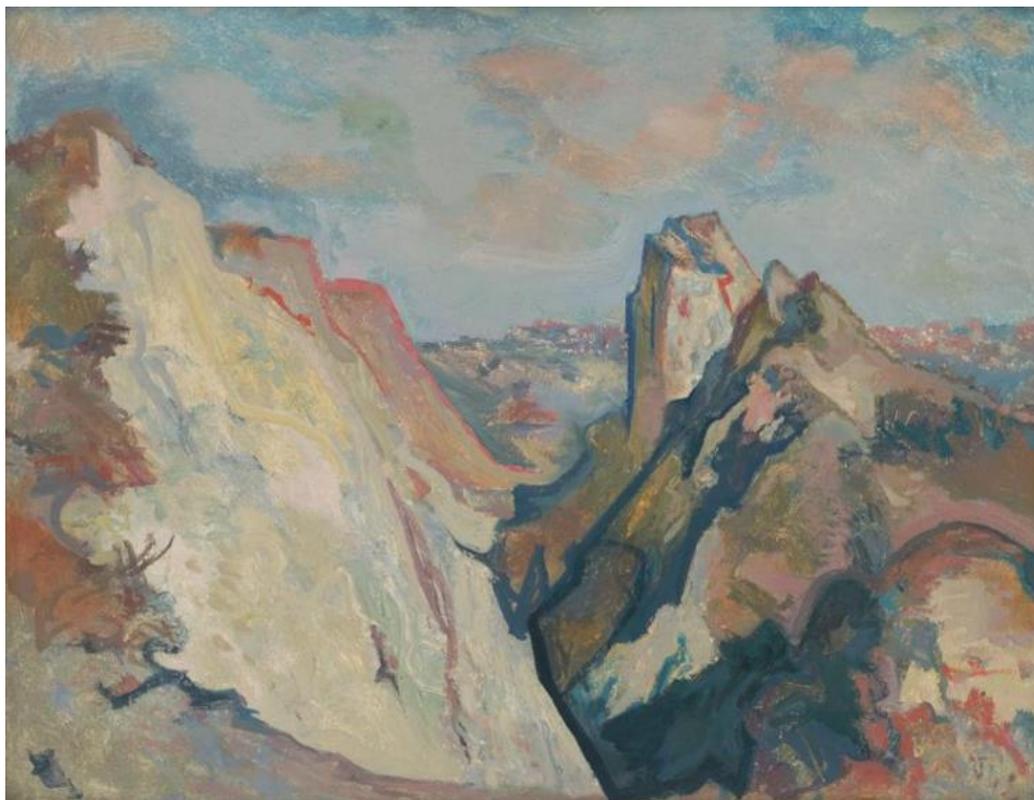
J. Vodrážka: Zátišie s košíkom (1931)

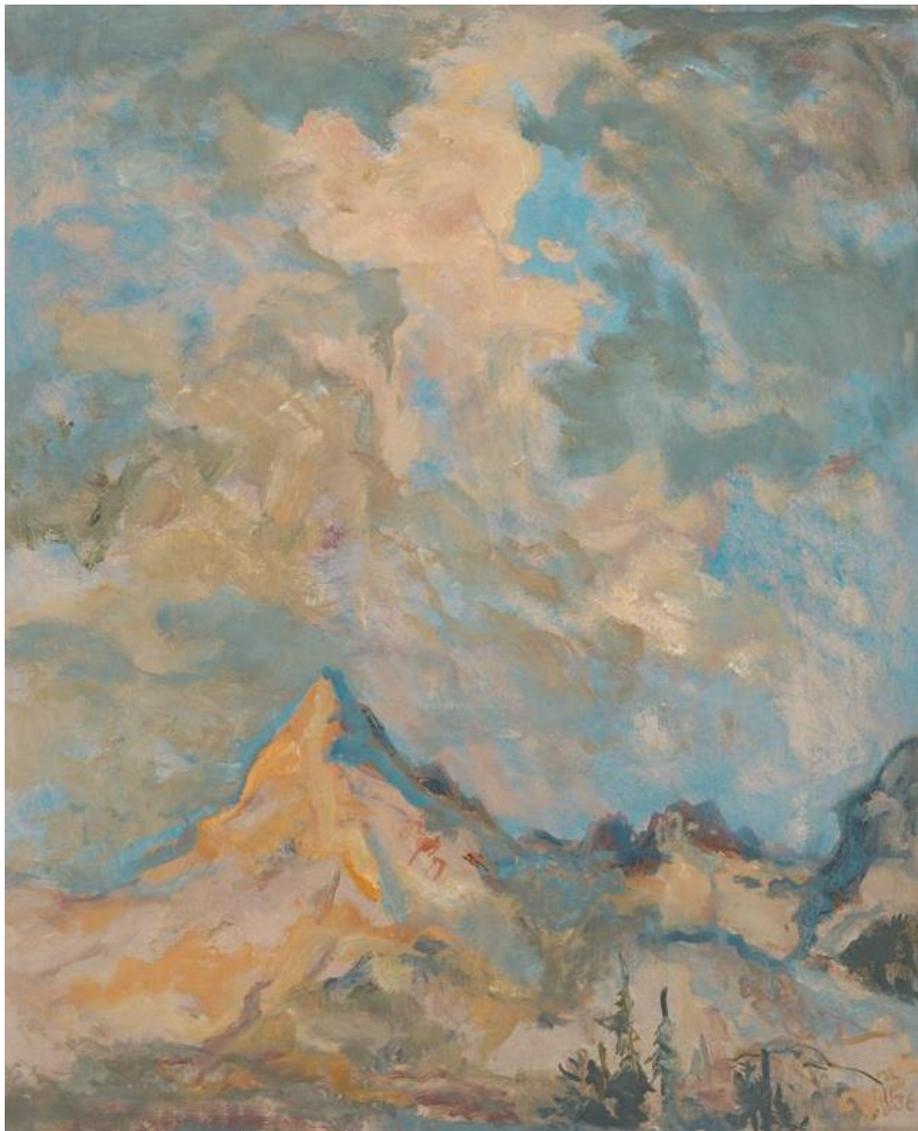
J. Vodrážka: Na sená (1958)

J. Vodrážka: Svatohor bohatýr (1956)

J. Vodrážka: Bralá z Hlboče (1977)

J. Vodrážka: Oblak nad Ostravou (1934-1936)

J. Vodrážka: Model v mojom širáku (1957)

vodun art -

Vodun umenie je spojená s vúdú náboženstvo Nigérie , Beninu , Togu a Ghane . Termín je niekedy používaný viac všeobecne pre umenie spojeného s príbuznými náboženstva západnej a strednej Afrike a africkej diaspóry v Brazílii, Karibiku a v Spojených štátoch. Umelecké formy zahŕňajú Boci , vyrezávané drevené sochy, ktoré reprezentujú nadprirodzené bytosti a môžu byť aktivované pomocou rôznych rituálnych kroky a Asen , kovové predmety, ktoré priťahujú duchov mŕtvych či iných liehovín a dať im dočasné miesto odpočinku. Vodun je asimilačný a absorboval konceptov a obrázky z iných častí Afriky, Indie, Európy a Severnej a Južnej Amerike. Chromolithographs predstavujúce indickej bohmi stali identifikované s tradičnými Vodun božstvami a použité ako základ pre nástenných malieb v Vodun chrámoch. Ouidah '92 festival, ktorý sa konal v Benine v roku 1993, oslávil odstránenie obmedzení Vodun v tejto krajine a začal oživenie Vodun umenia.

Pod pojmom "Vodun" pokrýva celý rad kultov venovaných rôznym božstvám v rovnakom panteón, alebo liehovín, prírodnými silami alebo predkov, a to buď bez tela alebo mala bydlisko v fetišov . Každý kult má špecifické rituály, posvätné predmety, ezoterické "hlboké znalosti" kňazskej hierarchie a iniciácie procesov. V precolonial období v Dahomey bolo úzko súvisí so štruktúrou vládnucej systém kultov. [1] "Vodun" je tiež používaný vo voľnom zmysle pre

náboženstvo rôznych spoločnostiach z Dahomey, západnej Nigérie a juhozápadnej Zaire . Ľudia z týchto oblastí boli vzaté ako otroci do Brazílie a Karibiku, kde sa aj naďalej praktizovať náboženstvo odvodených z Vodun. [2] Haitian Vodou náboženstvo kombinuje prvky klasických náboženstvo Dahomey , Yorubaland a Kongo . [3] [a]

Rôzni historici umenia argumentovali, že Vodun je asimilačnej, pričom cudzie predmety a tlmočenie, aby spĺňali potreby domorodé. Moderné Vodun umenie aj naďalej čerpať v symbolických a hmotnými prvky z iných častí Afriky, Európy, Indie a Afroameričania. [5]

Vúdú náboženské predmety boli najprv videný zvonku jednoducho ako náboženské fetišov. Neskôr sa stal ocenený ako umeleckých predmetov, a potom ako symboly africkej diaspóry. Boli interpretované ako moderného umenia a tiež ako tradičné umenie. Hovorí sa, že Pablo Picasso bol inšpirovaný tradičný západoafrickej sochu, keď on robil jeho preto-kubistický obraz Les Demoiselles d'Avignon . S festivalom Ouidah '92, Vodou umenia sa stala symbolom národnej identity v Benine. [6]

Boci [upraviť]

Suzanne Blier je africký Vodun. Umenie, psychológie a Power (Chicago, 1995) bol najviac kompletný anglická účet afrických Vodun objektov, keď to bolo vydávané na základe lete terénu v Abomey , Benin a okolitých miest. Pojednáva náboženské artefakty ľudí Fon a ich susedmi v Benine a Togu, nazvaný Boci alebo bocheaw (splnomocnené orgány) as ním spojený Vodun viery a praxe. Blier hovorí Boci sú prevažne "counter estetický", opak toho, čo by Fon zväziť potešujúce alebo krásne. Sú navrhnuté tak, aby prilákať a zadržat' mocné sily, pomocou ktorých môže vlastník dosiahnuť ciele, ako je ovládanie druhých, pre dosiahnutie blahobytu, poškodzovanie nepriateľov alebo ochranu proti deštruktívnym silám rozoslané nepriateľov. [7]

1880s chromolitografia na Samoan krotiteľ hadov, ktoré možno identifikovať ako Mami Wata Typicky Boci sú rezby z dreva obohatený o lieky, ktoré sú balené v nich alebo pripojených do balíkov, a s farbou a objekty ako sú rohy, korálky alebo reťaze. Často sú viazané, oblečení alebo zavesený na držať v magických síl. Tieto Boci objekty sú spojené s bohmi, lesných duchov alebo mŕtvy, alebo na zvieratá alebo rastliny, ktoré majú vlastnosti spojené s týmito bytosťami. [7] Boci sú aktivované alebo splnomocnený zhromaždenia, rečou, slín, teplo vo forme korenia a alkoholu , uzlovanie a ponúka k vyššiemu výkonu alebo božstvo. Niektorí poukázali základne, takže môžu byť zarazený do zeme, zdroj energie pre podvodník božstvo Legba . Tie môžu byť aktivované len raz. Iní môžu mať sokel základne a môže byť aktivovaný viac ako raz. [8]

Indické umenie [upraviť]

Pobrežné regióny z toho, čo sa teraz Benin a Togo už dlho otvorený k externým nápady a obrazy, ktoré boli absorbované do miestnej kultúry, a odrážajú sa v elasticom štruktúre Vodun náboženstva a umenia. V neskorých 1950 indickej chromolithographs začali byť začlenená do Vodun techniky. [9] V Vodun viere všetky indickej duchovia pochádzajú z mora; "India" a more sú rovnaké poňatie. [10] Chromolithographs predstavujúce indickej bohov a vytlačena v Indii, Anglicku alebo Nigérie boli široko distribuovaný v západnej Afrike od roku 1950. Veľa najpopulárnejší obraz je to, že v krotiteľ hadov. Tento obraz, odvodený z maľby umelec v nemeckom cirkuse, bol identifikovaný ako obraz miestneho ducha vody a zvodkyne Mami Wata . Ostatné obrazy iných indických bohov boli identifikované s ostatnými miestnymi liehovín. [11]

V 21. storočí umelec Joseph Kossivi Ahiator Ghany bol veľa v dopyte ako India duch chrámu maliar Benin, Togo a Ghana. Keď poverený maľovať Vodun chrám sa odkazuje na jeho zbierke chromolithographs, k obrazom vo svojich snoch a na sny a túžby vlastníka chrámu. Ahiator často navštevuje Indii v jeho snoch, alebo na pláži, a indické obrazy sú jasne rozpoznateľné v jeho chrámových nástenných malieb. [12] chrám Gilbert Attissou, prominentnú Vodun kňaz v podaného , Togo má postavy basreliéfové o Shiva a Lakshmi na oboch stranách dverí, a má "India" svätyne sa steny zdobia Mami Wata, Šivu, Lakshmi a ďalších božstiev. [13] svätyne je venovaná Nana-Yo, jeden z názvov Vodun pre Shiva. Attissou bol tiež upozorniť na indickej bohov a ich môcť ovládať mora od útleho veku, a trávil veľa hodín na pláži, kde on robil dlhé návštevy "India". [14]

Asen

Asen je všeobecný termín pre pohyblivé kovové predmety, ktoré priťahujú duchov mŕtvych a božstiev zvaných Vodun a dočasne ich drží. Oni sa veľmi líšia v tvare a veľkosti. [15] Rodový Asen, ktorý ctí mŕtve, sú autentické rituálne sochy v tom zmysle, že sú vyrobené afrických umelcov, pre náboženské účely a nie pre turistický ruch. Zdá sa však, že sa prvýkrát objavil až v neskorom precolonial období. Spočiatku boli prijaté vládcov Dahomey od ľudí Yoruba , používaných ako rodové oltárov k zvýšeniu prestíže dynastie. Po francúzskej zavedeného koloniálnej nadvlády a zrušil monarchiu, Asen boli prijaté všetkých úrovniach spoločnosti v Benine. [16]

Ouidah festival [upraviť]

Prvý medzinárodný festival Vodun umenia a kultúry sa konalo v Ouidah , Benin vo februári 1993, podporovaný UNESCO a vládou Beninu. To oslávila transatlantické Vodun náboženstva, a zúčastnilo sa ho kňaz a kňažiek z Haiti , Kuba , Trinidad a Tobago , Brazílii a Spojených štátoch , rovnako ako zo strany vládnych úradníkov a turistov z Európy a Ameriky. [17] Niektoré techniky poverený pre festival je zobrazený na miestach v meste, vrátane prácu Benin umelcov Cyprien Tokoudagba , Calixte Dakpogan , Theodore Dakpogan , Simonet Bioko , Dominique Kouas a Yves Apollinaire Pede , a práca africkej diaspóry umelcov Edouard Duval-Carrie (haiti), José Claudio (Brazília) a Manuel Mendive (Kuba). [18]

https://en.wikipedia.org/wiki/Vodun_art

Akati Akpene Kendo: Asen oltár (neskoré 19.st.)

Soška Wutuji Boci (2014)

Vogel Hermann - (†1921); tiež Hermann Vogel-Plauen; nemecký maliar a ilustrátor; v ranom období stúpenec nazarenizmu, neskoršie pracoval v štýle *biedermeieru*

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Prostit%C3%BAcia>

[http://en.wikipedia.org/wiki/Hermann_Vogel_\(German_illustrator\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Hermann_Vogel_(German_illustrator))

<https://www.google.sk/search?q=Hermann+Vogel&oq=Hermann+Vogel&aqs=chrome.69i57.58059j0&sourceid=chrome&ie=UTF-8>

<http://www.pierangelo-boog.com/2009/06/hermann-vogel-german-illustrator-1854.html>

[http://de.wikipedia.org/wiki/Hermann_Vogel_\(Sachsen\)](http://de.wikipedia.org/wiki/Hermann_Vogel_(Sachsen))

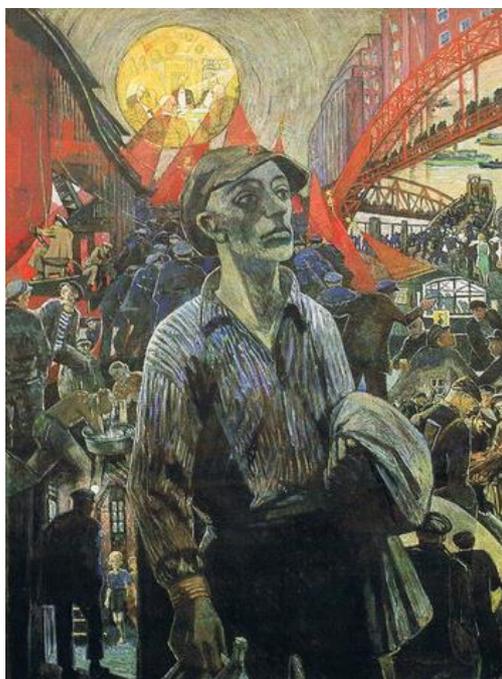

H. Vogeler: Páči sa vám?

Vogeler Heinrich - (†1942); nemecký maliar, dizajnér a architekt, spojený s *düsseldorfskou maliarskou školou*

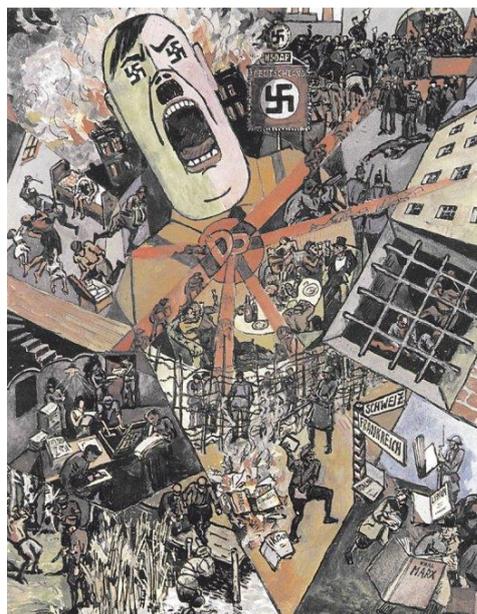
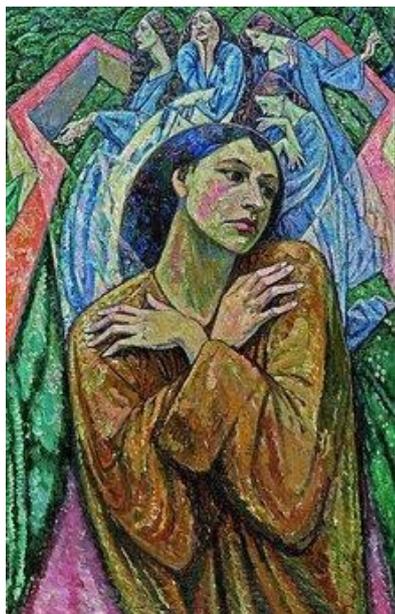
http://en.wikipedia.org/wiki/Heinrich_Vogeler

http://de.wikipedia.org/wiki/Heinrich_Vogeler

H. Vogeler: Vyliatie siedmich čiaš hnevu (lept, 1918)

H. Vogeler: Hamburský pracovník lodeníc (1928)

H. Vogeler: Utrpenie žien vo vojne (1918)

H. Vogeler: Tretia ríša (1934)

H. Vogeler: Dizajn pre jedáleň (1909)

H. Vogeler: Červená Marie (1919)

H. Vogeler (návrh): Radnica v Brémach. Zlatá komora v Hornej sále

Voet Alexander -

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=21

A. Voet: Svätá rodina